

174. *Cidnopus ruzenae* (LAIBNER, 1977) (*Coleoptera: Elateridae*), gatunek nowy dla fauny Polski

Cidnopus ruzenae (LAIBNER, 1977) (*Coleoptera: Elateridae*), new to the Polish fauna

KEY WORDS: *Coleoptera, Elateridae, Cidnopus, ruzenae*, faunistics, Poland.

Cidnopus ruzenae (LAIBNER, 1977) został stosunkowo niedawno opisany ze Słowacji, pod synonimiczną nazwą rodzajową *Limonius*, na podstawie dwóch samców i jednej samicy. Jest on bardzo podobny do *C. aeruginosus* (OL.), od którego obie płcie już na pierwszy rzut oka odróżniają się przede wszystkim bardziej krępyimi czułkami, w szczególności krótszymi członami 2, 10 i 11. *C. ruzenae* jest także nieco gęściej owłosiony, listewka boczna przedplecza jest u niego wyraźniejsza, epipleury pokryw w tylnej części są czerwono-brunatne (u *C. aeruginosus* z reguły czarne), obie płcie są nieco smuklejsze (stosunek długości do szerokości pokryw u samca 2,7–2,8, samicy 2,5; *C. aeruginosus*: samiec 2,5–2,6, samica 2,4). IX sternit samca jest w części apikalnej u *C. ruzenae* równomiernie owłosiony, podczas gdy u *C. aeruginosus* przez jego środek biegnie gładka, pozbawiona owłosienia listewka. Drobne różnice występują też w budowie prącia i paramer (dobre rysunki w opisie oryginalnym: *Acta entomol. bohemosl.*, 74: 388-393). Porównując pokładełka samic obu gatunków z Polski znalazłem też różnice w ich budowie, u *C. aeruginosus* końcowe, silnie zesklekotyzowane styliki są w zarysie trójkątne, natomiast u *C. ruzenae* są one lekko bo bokach wcięte. Ponieważ jednak dysponowałem tylko dwoma samicami, a brak jest prac na temat zmienności pokładełka w tej grupie sprzążków, nie wiadomo na ile cechy te są stałe. Na temat biologii *C. ruzenae* nic nie wiadomo. Okazy typowe były łowione w środowisku kserotermicznym, na znanym słowackim stanowisku Stúrovo. Również w Polsce, występowanie omawianego gatunku stwierdzo na stanowisku obejmującym kserotermiczne zbocze w znacznym stopniu porośnięte przez roślinność krzewiastą:

– Wyżyna Lubelska: Opoka Duża k. Annapola, 25 V 1994, 2♀♀, leg. L. BOROWIEC.

Lech BOROWIEC, Wrocław

175. Nowe stanowiska żądłówek (*Hymenoptera: Aculeata*) rzadko spotykanych w Polsce

New localities of sting wasp species (*Hymenoptera: Aculeata*) in Poland

KEY WORDS: *Hymenoptera, Sphecoidea, Apoidea*, new localities, Poland.

Poniżej podano nowe stanowiska 8 gatunków żądłówek mających status rzadkich w naszym kraju.

SPHECOIDEA

Crossocerus styrius (KOHL)

– Świętokrzyski P. N. , Święty Krzyż (UTM - EB03), 1 VIII 1983, 1♀;

– Rez. Konewka (DC 41), 28 VIII 1988, 1♀, leg. E. KWIATKOWSKA.

Rhopalum gracile WESM. (syn. *Rh. kiessenwetteri* A. MOR.)

– Karsibór (VV56), 21 VI 1993, 1♀, leg. B. SOSZYŃSKI.

*APOIDEA**Systropha curvicornis* (SCOP.)

– Gorzewo (DD01), 2-9 VII 1993, 1 ♀.

Trachusa byssina (PANZ.)

– Rez. „Kępa Redłowska” (CF44), 12 VI 1993, 1 ♂.

– Gorzewo (DD01), 2-9 VII 1993, 1 ♂.

Proanthidium oblongatum (LATR.)

– Łódź-Widzew (CC93), 28 VI 1992, 1 ♂;

– Rez. Kępa Redłowska (CF44), 18 VII 1994, 1 ♂.

Epeoloides coecutiens (FABR.)

– nad Jez. Okręt (DC26), 4 VII 1994, 1 ♂;

– Łódź - Ogród Botaniczny (CC83), 25 VII 1995, 1 ♀.

Melecta luctuosa (SCOP.)

– Grzegorzowice (EB14), 2 VI 1993, 1 ♀;

– Gródek (GB02), 2-5 V 1994, 1 ♂, leg. J. KALISIAK.

Bombus semenoviellus SKOR.

– Łódź - Łągiewniki (CC94), 4 VIII 1993, 1 ♂, det. T. PAWLIKOWSKI.

Gatunek wykazany w 1995 roku z Kampinoskiego Parku Narodowego jako nowy dla Polski.

Jan K. KOWALCZYK, Łódź

176. Uwagi o niektórych gatunkach żądłówek (*Hymenoptera: Aculeata*) otuliny Tatrzańskiego Parku Narodowego

Remarks on some wasp species (*Hymenoptera: Aculeata*) in the protective zone of the Tatra National Park

KEY WORDS: *Hymenoptera, Aculeata*, fauna, biogeography, mountains, Poland.

W opublikowanej notatce faunistycznej KOWALCZYKA i KRZEPTOWSKIEGO (1995: Nowe stanowiska żądłówek (*Hymenoptera, Aculeata*) w Tatrzańskim Parku Narodowym i otulinie (Wiad. entomol. **14**, 3: 189-190), stwierdzono pewne uchybienia dotyczące przyporządkowania niektórych gatunków żądłówek do odpowiednich jednostek fizjograficznych. Ze względu na specyfikę Tatrzańskiego Parku Narodowego, poznanie rozmieszczenia krajowej fauny, a także analizę zasięgów gatunków, błędy te wymagają pilnego sprostowania.

Autorzy, wymieniając dla szeregu gatunków błonkówek stanowiska, podali także informację „Nowy dla Tatr Polskich”, co w kilku przypadkach nie jest zgodne z prawdą. Następujące stanowiska: Zakopane, Koziniec; Zakopane, Antałówka; Zakopane, Krzeptówki; Zakopane, Kuźnice; należą geobotanicznie do Kotliny Zakopiańskiej, która jest częścią Rowu Podtatrzańskiego, zaś Jurgów przynależy do Magury Spiskiej (KONDRACKI, 1994: Geografia Polski. Mezoregiony fizyczno-geograficzne. PWN). Wobec tego gatunki: *Chrysis viridula* L., *Eumenes pedunculatus* (PANZ.), *Pemphredon lugubris* (F.) oraz *Crossocerus capitosus* (SHUCK.) są nowymi, wyłącznie dla Kotliny Zakopiańskiej, zaś *Chrysis longula* ABEL i *Mellinus crabroneus* (THUN.) nowymi tylko dla Magury Spiskiej, a nie dla Tatr Polskich, jak to podano. Natomiast *Nysson spinosus* (FORST.) oraz *Ectemnius ruficornis* (ZETTER.), oprócz tego, że zostały wykazane po raz pierwszy w Tatrach Polskich, są również nowymi dla fauny Kotliny Zakopiańskiej, a *Symmorphus bifasciatus* (L.) jest także nowym dla Magury Spiskiej.

Stanisław KNUTELSKI, Kraków